

'Geloof vereist meer dan wat politiek haalbaar is'

Alain Verheij over geloof, sociale media en politiek

Hij noemt zich 'theoloog des Twitterlands', een titel die mensen onthouden, denkt Alain Verheij. Het gaat hem alles wat op internet gebeurt. Hij is theoloog zonder binding aan een kerk of universiteit en ziet zijn werkgebied op de sociale media. Daar wil hij 'God ter sprake brengen' en maatschappelijke thema's in een gelovig perspectief plaatsen. Hij ervaart een duidelijk spanningsveld tussen geloof en politiek.

Yfke Nawijn

'Internet is best een rauwe, onfatsoenlijke wereld. Het is niet vanzelfsprekend dat je daar als theoloog je werk gaat doen. Zoals in feite ook binnen het kader van GroenLinks religie niet zo vanzelfsprekend is. Juist daarom vind ik het leuk.' Internet is de verzuiling voorbij volgens Verheij: 'Op Twitter is geen onderscheid tussen religieus en niet-religieus, alles zit op één hoop en vormt gelegenheden-netwerken van mensen die het op een bepaald onderwerp met elkaar eens zijn.'

Verheij's volgers hebben dan ook verschillende achtergronden, van actieve kerkleden tot mensen die religie wel interessant vinden of hem volgen om zijn links-progressieve politieke visie. Ondanks de netwerkfunctie zal internet volgens Verheij niet de plaats innemen van de gemeenschap die een kerk vormt, juist omdat het als los zand is. Maar de gelegenheden-netwerken hebben een functie: 'Je ziet nu dat bij de protesten tegen GeenStijl vrouwen van links en rechts samen een vuist maken. Zo zie je dat ook bij wat Rikko Voorberg, een collega-theoloog, doet,' zegt Verheij. 'Voorberg vormt netwerkjes om samen te werken voor een humaan vluchtelingenbeleid, ongeacht wat de deelnemers verder geloven. Het hoeven ook geen duurzame gemeenschappen te

zijn, ik ben erg tegen het uitspelen van online en offline. Het moet naast elkaar bestaan.'

Divers

Verheij heeft een duidelijke visie op de rol van geloof in de samenleving en de politiek. 'Het is je inspiratiebron, waar je je waarden uit haalt, dat kun je niet thuislaten. Of je nu wilt of niet, je kunt het niet splitsen; het is een naïeve mythe om secularisatie zo te zien dat je alleen achter de voordeur in God gelooft. Er hoort een normen- en waardenpakket bij, een wereldbeeld.'

Maar geloof is geen politiek en daar gaat het vaak mis volgens Verheij. Zo schreef hij tijdens de verkiezingscampagne in het voorjaar een petitie naar aanleiding van de nadruk op de 'christelijke cultuur' van politici. 'Christelijke cultuur en politici zullen nooit boezemvrienden worden', is zijn stelling: 'Kerk en staat moeten apart blijven en ik hoop dus ook dat het divers blijft. Dat iedereen zijn eigen geloof meeneemt in de politiek is gewoon een feit en daarom hoop ik dat de diversiteit mag blijven bestaan. Het is voor niemand goed als één geloof wordt gekozen en bevoorrecht, want de kerk corrupteert als je zoiets doet, en de andere richtingen worden vervolgd. De kerk moet zich juist kritisch opstellen tegenover de regering. Ik geloof dat het geloof altijd een soort anti-getuigenis tegen de macht is. Dus je zult je nooit al te comfortabel moeten voelen als je als gelovige in een machtspositie zit.'

Daarmee vindt Verheij dat er ook eigenlijk geen christelijke partijen zouden moeten zijn. 'Er zijn drie partijen die suggereren dat ze christelijke roots hebben: CDA, SGP en ChristenUnie. Ik heb daar niets mee, ik vind dat je de naam van Christus besmeurt doordat je in de politiek compromissen gaat sluiten en daar het stempeltje van Jezus onder zet. Jezus zei zelf zoiets als 'geef de keizer wat van de

keizer is' en hield zich juist afzijdig van georganiseerde politiek. Terwijl alles wat Jezus deed wel degelijk politiek was. Zijn leefstijl was politiek en hij had iets revolutionairs en was kritisch tegen de macht. Maar zodra het op concreet beleid aankwam, of gewapende strijd, dan haakte Jezus af. Dat is de houding die ik probeer te zoeken.'

Geen christelijke partijen dus, maar kan een christen dan wel regeren? Verheij: 'Wat mij betreft wel. Dan kun je proberen om de waarden die je uit je geloof haalt zo dicht mogelijk te benaderen in wat je doet. Om zoveel mogelijk naastenliefde, gerechtigheid, barmhartigheid en rentmeesterschap te verwerken in je beleid. Het kan, zet je schouders eronder, maar vereenzelvig jouw pakketje maatregelen niet met het christelijk geloof. Christelijk geloof eist veel meer, dat is de Bergrede-ethiek van Jezus die ik in mijn petitie ook noemde, die helemaal niet te verwezenlijken is. Dat is onmogelijk.'

Daarbij komt dat christenen op grond van dezelfde Bijbel tot verschillende opvattingen komen, ook politiek. Verheij ziet daar een rol voor de theologie als buffer. 'Er moet een soort verstandige buffer tussen de Bijbeltekst aan de ene kant en je gedrag in de maatschappij aan de andere kant zitten. Het blijft gewoon zoeken en je moet oppassen dat je niet al te arrogant het geloof voor je karretje spant.'

Partijloos

Daarom denk ik ook niet dat GroenLinks dé partij is waar je als christen lid van zou moeten zijn, omdat je de toepassing van je religie dan toch weer te smal maakt. Er is dus niet één partij die het allemaal dekt. Je haalt uit het geloof bepaalde waarden, daarbovenop zit de theologie als een filter, dat is al een bepaalde keuze van waarden en dat filter je vervolgens naar een politiek programma. Het is arrogant te denken dat er dan één partij perfect uitkomt. De SGP moet niet zeggen de enige ware vertegen-

woordiger in de politiek te zijn en de Linker Wang moet dat ook niet zeggen.' Moet je partijloos zijn? 'Nee, je moet denken dat God partijloos is. God en Jezus zijn partijloos en zelf mag je heel partijdig zijn, dat ben ik ook, maar je moet niet denken dat dat samenvalt met wat God zou vinden.' Voor Verheij is de Bevrijdingstheologie een belangrijke inspiratiebron, met de aandacht voor hoop op bevrijding en revolutie. Vanuit dat geloof zijn alle mensen schepsel van God en daarmee gelijkwaardig. 'Daarom pas ik ook prima bij de GroenLinkse hoek. Tot op zekere hoogte dus, GroenLinks is niet zaligmakend. Dat geloof dat overleeft deze partij wel. Op een dag bestaat GroenLinks niet meer, maar is er nog wel een christendom.'

Sleutel

Verheij geeft GroenLinks en De Linker Wang nog graag iets mee: 'Er is een goede theologie nodig bij GroenLinks. Jesse Klaver stelde eerst voor een 'progressief-christelijke' regering te

gaan vormen, dat was zijn term. Maar dat kan niet want alle christelijke partijen zijn juist anti-progressief. En het grootste deel van de Nederlandse christenen is anti-progressief. En dat zegt hij ook nog een week nadat op het partijcongres van GroenLinks iets negatiefs over bijzonder onderwijs is gezegd. Daarom denk ik dat er binnen GroenLinks wat meer verdieping moet zijn en wat meer christelijke grammatica als je het gesprek echt wilt voeren met de christelijke partijen en christenpolitici. Ik denk dat De Linker Wang daar de sleutel toe is. Ik zeg niet dat jullie dat meer zouden moeten doen, maar wel dat Jesse Klaver meer naar jullie zou moeten luisteren. Het gaat om het spraakgebruik, want met 'progressief-christelijk' zeg je politiek gezien twee tegenovergestelde dingen. De christelijke partijen willen het woord progressief niet. Doe net even wat meer je best om je te verdiepen voorbij je Randstedelijke blinde vlek voor religie. Daar is De Linker Wang een perfecte buffer voor.' ●

'Vereenzelvig
jouw politieke
beleid
niet met het
christelijk geloof'

